

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного гуманітарного
університету д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

« 08 » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОМЕЛЬЄ

Галузь знань	<u>18 «Виробництво та технології»</u>
Спеціальність	<u>181 «Харчові технології»</u>
Назва освітньої програми	<u>Ресторанні технології</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Одеса - 2024 рік

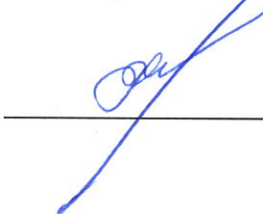
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу протокол № 1 від 29 серпня 2024 року.

Розробники і викладачі <i>(зазначаються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний тел.	E-mail
Професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, д.т.н., професор Лариса ОСИПОВА	0679589510	osypoval@ukr.net

В.о. завідувача кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
к.т.н., доцент

Гарант освітньої програми
к.т.н., доцент

Узгоджено
Начальник навчального відділу

 Дмитро ХАРЕНКО
 Людмила ТІТОМИР
 Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6 Загальна кількість годин – 180	Галузь знань - 18 «Виробництво та технології» Спеціальність – 181 «Харчові технології»	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень	30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		120 год.	60 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

«Сомельє» є дисципліною вибіркової складової навчального плану і дозволить здобувачам сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Під час вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти отримують знання та навички формування теоретичних і практичних знань і умінь з організації роботи і обслуговування винами та алкогольними напоями, а також із наукових основ зберігання і вживання алкогольних напоїв шляхом поглибленого вивчення основних підходів, принципів і методів роботи бармена і сомельє.

Метою Сомельє як навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань з організаційних, економічних, технологічних, технічних, соціально-психологічних завдань, які виникають в результаті діяльності барів в сучасних умовах; формування кваліфікованих фахівців сомельє зі знаннями культури вживання вин, алкогольних напоїв та виробів з них, їх гастрономічного поєднання з харчовими продуктами та стравами з меню закладу.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Сомельє» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність впроваджувати у виробництво технології харчових продуктів на основі розуміння сутності перетворень основних компонентів продовольчої сировини впродовж технологічного процесу.

СК 5. Здатність розробляти нові та удосконалювати існуючі харчові технології з врахуванням принципів раціонального харчування, ресурсозаощадження та інтенсифікації технологічних процесів.

Навчальна дисципліна Сомельє забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 3. Уміти застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для інформаційного забезпечення професійної діяльності та проведення досліджень прикладного характеру.

ПРН 4. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

ПРН 5. Знати наукові основи технологічних процесів харчових продовольчої сировини під час технологічного перероблення.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Уміння:

Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи.

Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

Навички:

Відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Значення виноградного вина у житті людини.

Тема 2. Класифікація виноградних вин.

Тема 3. Органолептичні методи оцінки якості продукції харчових виробництв.

Тема 4. Технологія столових вин.

Тема 5. Технологія міцних вин спеціального типу.

Тема 6. Ігристі вина, коньяки та вади, що виникають при виробництві вин.

Тема 7. Технологія алкогольних напоїв.

Тема 8. Технологія приготування безалкогольних напоїв.

Тема 9. Виноробне право світу.

Тема 10. Види посуду для виноградних вин. Типи пляшок та зміст етикеток.

Тема 11. Правила складання винних карт. Оформлення винної карти.

Тема 12. Дослідження здатності ідентифікувати основні відчуття смаку.

Перевірка порога смакової чутливості. Дослідження здатності визначити інтенсивність запаху. Перевірка чутливості органів зору.

Тема 13. Визначення показників якості виноградного сусла. Методи виявлення фальсифікації вина. Проведення дегустаційної оцінки тихих вин.

Тема 14. Розрахунок купажних матеріалів. Підготовка купажів. Дегустація підготовлених зразків.

Тема 15. Основні технологічні розрахунки. Дослідження органолептичних властивостей ігристих вин. . Проведення дегустаційної оцінки ігристих вин.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	у тому числі				у тому числі			
	усього	лекц.	прак сам. роб.		усього	лекц.	прак сам. роб.	
Тема 1. Значення виноградного вина у житті людини.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 2. Класифікація виноградних вин.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 3. Органолептичні методи оцінки якості продукції харчових виробництв.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	20
Тема 4. Технологія столових вин.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	20
Тема 5. Технологія міцних вин спеціального типу.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 6. Ігристі вина, коньяки та вади, що виникають при виробництві вин.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 7. Технологія алкогольних напоїв.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 8. Технологія приготування безалкогольних напоїв.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 9. Виноробне право світу.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 10. Види посуду для виноградних вин. Типи пляшок та зміст етикеток.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 11. Правила складання винних карт. Оформлення винної карти.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 12. Дослідження здатності ідентифікувати основні відчуття смаку. Перевірка порога смакової чутливості. Дослідження здатності визначити інтенсивність запаху.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10

Перевірка чутливості органів зору.								
Тема 13. Визначення показників якості виноградного суслу. Методи виявлення фальсифікації вина. Проведення дегустаційної оцінки тихих вин.	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 14. Розрахунок купажних матеріалів. Підготовка купажів. Дегустація підготовлених зразків.	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 15. Основні технологічні розрахунки. Дослідження органолептичних властивостей ігристих вин. . Проведення дегустаційної оцінки ігристих вин.	12	2	2	8	14	2	2	10
Усього годин	180	30	30	120	180	10	10	160
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Регіони виноробства України: аналіз особливостей та перспектив розвитку - Дослідити основні виноробні регіони України (Одеська, Закарпатська, Херсонська, Миколаївська області тощо). - Визначити їхні природні та кліматичні особливості, які впливають на якість вин.	5	1
2	Сорти винограду, що використовуються у виноробстві України - Описати найбільш популярні технічні сорти винограду в Україні. - Дослідити їх характеристики, переваги та недоліки у виноробстві.	5	1
3	Взаємодія вина та їжі: класичні та сучасні поєднання - Розглянути правила еногастрономії та класичні винно-гастрономічні поєднання. - Запропонувати власні варіанти поєднання вин із національними стравами України.	5	2
4	Основні помилки у зберіганні та подачі вина - Аналіз впливу температури, вологості, світла та інших факторів на якість вина. - Визначення оптимальних умов зберігання та подачі вин.	5	2
5	Вплив витримки на смак і аромат виноградних вин - Дослідити, як витримка у різних типах бочок (дубові, акацієві) або в сталевих резервуарах змінює букет вина. - Розглянути приклади вин із тривалою витримкою та їхні особливості.	5	2
6	Роль сомельє у ресторанному бізнесі - Аналіз обов'язків сомельє, етикету та професійних навичок, необхідних для роботи у сфері винного сервісу. - Оцінка впливу сомельє на формування винної карти ресторану.	5	2
	Всього	30	10

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Сомельє» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.

2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді написанням есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Історія розвитку виноградарства і виноробства в Україні.	12	16
2	Тема 2. Виноград як сировина для виноробної промисловості	12	16
3	Тема 3. Правила еногастрономії.	12	16
4	Тема 4. Основні правила виробництва виноградних вин.	12	16
5	Тема 5. Класифікація і хімічний склад вин.	12	16
6	Тема 6. Показники якості виноградних вин.	12	16
7	Тема 7. Характеристика типів вин.	12	16
8	Тема 8. Характеристика основних видів дегустацій.	12	16
9	Тема 9. Формування букета вина на різних стадіях виготовлення.	12	16
10	Тема 10. Технологічне значення смаку вина.	12	16
	Всього	120	160

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для екзамену	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен(залік)
--	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЗАЛІК

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **залік** (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання здобувача мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що здобувач знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки,

серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Липовецький Л., Червоне, біле і трохи рожевого. Азбука винного «чайника»: підручник. Львів: Vivat, 2019. 368с.
2. Валушко Г.Г., Домарецький В.А., Загоруйко В.О., Технологія вина: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 592с.
3. Саймон Вулф, Раян Опаз. Книга Amber Revolution. Як світ закохався в оранжеве вино. Київ. Yakaboo Publishing. 2020. 304с. 4.Тваринська, А. Р. "Сучасний стан винного туризму України-проблеми та перспективи."Ministry of education and science of ukraine national aviation university (2021): 259.

Допоміжна:

1. Заїка, О. І., and О. Ю. Компанієць. "Винний туризм Франції." Редакційна колегія (2019): 520с.
2. Касторська, Сузанна Костянтинівна, Маріанна Петрівна Маршаленко. Стимулювання попиту та просування продуктів винного туризму.2019.386с
3. Крістін Мюльке, Альдо Сом. Книга Wine Simple. Про вино від сомельє світового класу. Київ. Yakaboo Publishing. 2019. 272с.
4. Оз Кларк. Книга Історія вина в 100 пляшках. Київ. Жорж. 2022. 224с.
5. Саймон Вулф, Раян Опаз. Книга Amber Revolution. Як світ закохався в оранжеве вино. Київ. Yakaboo Publishing. 2020. 304с.
6. Хью Джонсон, Дженсіс Робінсон, The World Atlas of Wine 8th Edition, Octopus Publishing Group, 2019.416с.